

[Udenrigsministeren.]

Underudvalgets indstilling, der skulle afgives til den politiske komité senest den 10. december, forelå for os i går. Som det var at vente, har der ikke kunnet tilvejebringes fuld overensstemmelse mellem vestmagtforslaget og det russiske forslag, men heldigvis ser det ud til, at forhandlingerne i underudvalget har bidraget til at udvide det område, hvor der er enighed med hensyn til enkelte spørgsmål i de to forslag.

Vestmagterne og Sovjetunionen er således enige om den endelige målsætning, og det er jo betydningsfuldt: nemlig begrænsning af de væbnede styrker og rustninger samt forbud mod atomvåben. De er endvidere i det væsentlige enige om fremgangsmåden: nemlig oprettelse af en nedrustningskommission og af et kontrolorgan samt indkaldelse til en verdensnedrustningskonference. Uenighed hersker imidlertid stadig på en del punkter, hvoraf jeg skal nævne følgende:

Sovjetunionen er imod vestmagternes kriterium for nedrustningens omfang. Vestmagterne på deres side er imod det sovjet-russiske forslag om, at plenarforsamlingen skal erklære, at atomvåbnet er forbudt, og at der skal etableres international kontrol med dette forbud, idet de anser sådanne erklæringer for illusoriske, sålænge der ikke er etableret et effektivt kontrolsystem.

På basis af denne beretning fra underudvalget vil man nu kunne fortsætte drøftelserne i det politiske udvalg, og med de smertelige erfaringer, vi tidligere har haft, kan vi dog kun være tilfredse med, at man ligesom er kommet et lille skridt videre, selvom det vel ikke giver anledning til en altfor stor optimisme.

Den anden internationale konference, jeg har deltaget i i den senere tid, er Det nordatlantiske Råds møde i Rom i slutningen af november.

Som tidligere nævnt her i tinget besluttede rådet på mødet i Ottawa i september fremtidig at mødes 3 à 4 gange om året, således at man kontinuerligt kunne få lejlighed til at udveksle synspunkter og tillige mere effektivt sikre fælles optræden indenfor NATO-landene. Mødet i Rom var derfor et rutinemøde i overensstemmelse med denne beslutning. Når møder holdes så

ofte, er det klart, at man ikke må forvente sensationer efter hvert rådsmøde. I Rom var det drøftelserne mere end beslutningerne, der var af betydning.

Under den udenrigspolitiske meningsudveksling gjorde forskellige stormagters ministre rede for deres syn på de udenrigspolitiske problemer, der er særlig aktuelle. Der var herefter lejlighed til at drøfte problemerne. Jeg anser en sådan drøftelse for særdeles betydningsfuld, idet Atlantmagterne derigennem kan udveksle synspunkter, inden vigtige beslutninger træffes.

Grækenland og Tyrkiet deltog med observatører i rådets plenarmøder. De kunne ikke være medlemmer, da endnu ingen medlemsstat havde ratificeret protokollen om de to landes optagelse, antagelig fordi man ventede — det var i det mindste tilfældet for vort vedkommende — på ratifikationen i USA, der antagelig vil finde sted i januar måned.

De forskellige militære og civile NATO-organer forelagde en række rapporter vedrørende deres virksomhed siden sidste rådsmøde. Rådet godkendte en række indstillinger fra disse organer, som på visse områder blev anmodet om at fortsætte virksomheden og aflægge ny rapport inden næste rådsmøde, der som nævnt skal finde sted i Lissabon i begyndelsen af februar måned 1952, og hvor man kan vente betydningsfulde beslutninger truffet.

På mødet i Rom blev der forelagt en foreløbig rapport fra komiteen vedrørende et nordatlantisk fællesskab, der består af repræsentanter for Belgien, Canada, Italien, Holland og Norge. I rapporten understregedes bl. a. betydningen af at fortsætte de indbyrdes drøftelser i sager af fælles interesse. Rådet godkendte rapporten og henstillede, at der blev foretaget yderligere undersøgelser af en række spørgsmål vedrørende økonomiske, sociale og kulturelle anliggender samt vedrørende koordineringen af de civile NATO-organers virksomhed med andre internationale organisations arbejde. I denne forbindelse anbefalede rådet særlig at undersøge spørgsmålet om lettelse med hensyn til flytning af arbejdskraft fra medlemslande med overskud på arbejdskraft til andre lande, hvor den kunne blive udnyttet effektivt.

På rådsmødet blev der endvidere gjort